

Bijlage 5:

Rapportage Habitattoets parkeerterrein

Noordeinde 22 en 24 inclusief actualisatie

Habitattoets parkeerterrein Noordeinde 22 en 24

Toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998 van de herinrichting van
een parkeerterrein

Habitattoets parkeerterrein Noordeinde 22 en 24

Toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998 van de herinrichting van een parkeerterrein

R. de beer

2007

Opdrachtgever
Gemeente Graft-de Rijp

Van der Goes en Groot
Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau

G&G-rapport 2007-74

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Leeswijzer.....	5
2	Beschermingskader.....	6
2.1	Habitatrichtlijn	6
2.2	Vogelrichtlijn	6
2.3	Natuurbeschermingswet 1998	7
2.3.1	Algemeen	7
2.3.2	Instandhoudingsdoelstellingen	7
2.3.3	Externe werking.....	8
2.3.4	Bestaand gebruik	8
2.3.5	Zorgplicht.....	8
2.3.6	Vergunningverlening.....	8
3	Habitattoets	9
3.1	Kenmerken van het Natura 2000-gebied.....	9
3.2	Projectbeschrijving.....	10
3.2.1	Huidige situatie	10
3.2.2	Werkzaamheden en plansituatie	11
3.3	Effecten van het project	11
3.3.1	Aanlegfase	11
3.3.2	Aanwezigheidsfase	11
3.3.3	Bestaand gebruik	11
3.4	Gevoeligheid van de habitattypen en soorten	11
3.4.1	Algemeen	11
3.5	Voortoets	12
3.5.1	Oppervlakteverlies.....	12
3.5.2	Geluid.....	12
3.5.3	Mechanische effecten.....	12
3.5.4	Verstoring door mensen.....	13
3.5.5	Conclusie	13
3.5.6	Cumulatieve effecten	13
4	Samenvatting van de conclusies	14
5	Literatuur	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Op initiatief van Gemeente Graft-De Rijk is het plan ontstaan om een reeds deels verhard perceel achter Noordeinde 22 en 24 herin te richten als parkeerterrein. De ligging van het bedoelde perceel staat aangegeven in Figuur 1.

Omdat het perceel gedeeltelijk is gelegen in de Eilandspolder, een Speciale Beschermingszone (SBZ) onder de Habitatrictlijn en de Vogelrichtlijn, is het noodzakelijk dat een toets wordt uitgevoerd naar eventuele negatieve gevolgen van de plannen voor de SBZ, een zogenaamde 'habitattoets'.

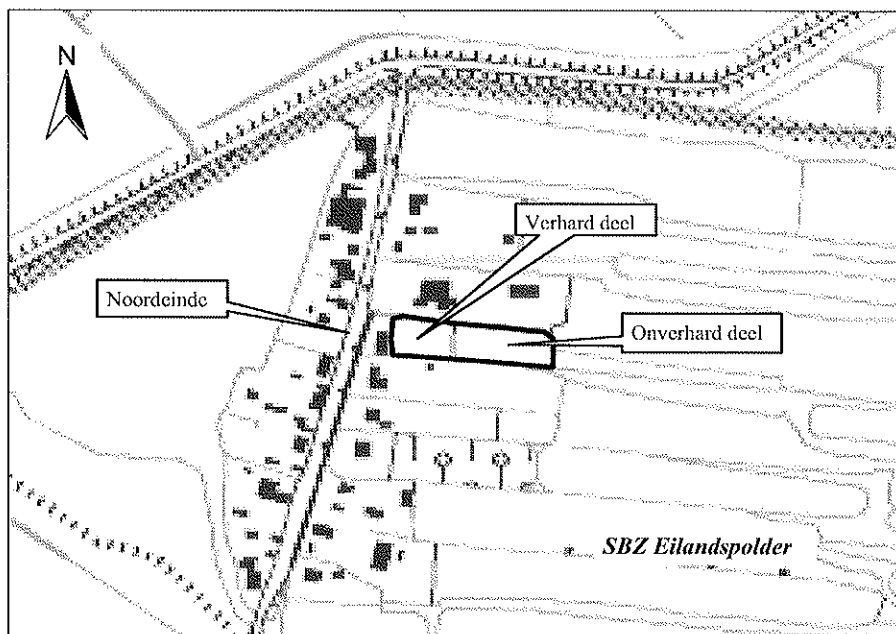
Bovengenoemde initiatiefnemer heeft Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot opdracht verleend deze toets uit te voeren, waarvan in dit rapport verslag wordt gedaan.

Voor de uitvoering van de plannen is tevens onderzoek gedaan naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna op beide planlocaties, in het kader van de Flora- en faunawet (DE BEER & GROOT, 2007).

1.2 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader geschetst van de Habitatrictlijn en de Vogelrichtlijn. In hoofdstuk 3 worden eerst de kenmerken van de richtlijngebieden beschreven en wordt een overzicht gegeven van de situatie die getoetst moet worden. Daarna (§3.5) wordt in een zogenaamde 'voortoets' bepaald of de plannen negatieve effecten kunnen hebben voor het

richtlijngebied. Als dit het geval is worden die in de daaropvolgende paragrafen in kwalitatieve zin beschreven en beoordeeld op hun significantie. Een samenvatting van de verschillende conclusies is te lezen in hoofdstuk 4.

Figuur 1. Ligging van het plangebied met aanwezige verhardingen

2 Beschermingskader

2.1 Habitatrictlijn

Het doel van de Habitatrictlijn¹ is gericht op de realisering van een coherent Europees ecologisch netwerk, Natura 2000 genaamd. Hiervoor dienen de EU-landen in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aan te wijzen. Als speciale beschermingszone worden aangewezen de natuurlijke habitats van Bijlage I van de Habitatrictlijn en de leefgebieden van de soorten die zijn genoemd in Bijlage II.

Op 19 mei 2003 heeft Nederland 141 gebieden aangemeld en op 7 december 2004 heeft de Europese Commissie alle door de lidstaten aangemelde gebieden op de communautaire lijst voor de Atlantische biogeografische regio geplaatst². Daarmee zijn deze gebieden beschermd volgens de regels uit artikel 6 van de Habitatrictlijn, met uitzondering van lid 1, dat pas na aanwijzing van kracht is. In november 2006 is voor de Nederlandse gebieden de aanwijzingsprocedure gestart.

Artikel 6

Artikel 6 bestaat uit de verplichting positieve en proactieve maatregelen te treffen om rictlijngebieden in stand te houden (bijv. specifiek beheer voeren)(lid 1), de verplichting passende maatregelen te treffen (ook t.a.v. bestaand gebruik) om kwaliteitsverlies en verstoring te voorkomen (lid 2) en een apart afwegingskader voor nieuwe activiteiten met mogelijk significante gevolgen voor habitatrictlijngebieden (lid 3).

Hieraan ten grondslag ligt het voorzorgsbeginsel, dat inhoudt dat maatregelen om schade aan natuur te voorkomen niet mogen worden uitgesteld om de enkele reden dat er nog onvoldoende (wetenschappelijke) zekerheid bestaat over de nadelige effecten van een activiteit. Voor sommige situaties kan hieruit worden afgeleid, dat pas bij (wetenschappelijke) zekerheid over het ontbreken van nadelige gevolgen van een bepaalde activiteit, deze activiteit mag worden toegestaan.

Belangrijk element van artikel 6 is het afwegingskader voor nieuwe activiteiten (lid 3). Het afwegingskader bestaat eruit dat een plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, moet worden onderzocht op de schadelijkheid voor de aanwezige habitattypen en -soorten. Dit onderzoek wordt passende beoordeling genoemd. Als uit een passende beoordeling blijkt dat de activiteit natuurlijke kenmerken aantast, mag geen toestemming worden verleend tenzij er geen ander alternatief is, er een dwingende reden van groot

openbaar belang is en compenserende maatregelen worden getroffen (lid 4).

Ook nieuwe activiteiten, die geen significante gevolgen hebben, maar wel gevolgen kunnen hebben, moeten getoetst worden aan artikel 6 van de Habitatrictlijn. Deze minder schadelijke categorie van nieuwe activiteiten lopen een minder zwaar afwegingskader door. Als er sprake is van kwaliteitsverlies of verstoring van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen moeten passende maatregelen worden genomen.

De tekst van artikel 6 van de Habitatrictlijn is integraal overgenomen in art. 19 van de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998³, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden. Deze wet legt vast op welke wijze de rictlijngebieden worden beschermd.

De Habitatrictlijn heeft ook een Bijlage IV. In deze Bijlage zijn soorten opgenomen waarvoor geen verplichting geldt om hun leefgebied als speciale beschermingszone aan te wijzen, maar die wel op een andere wijze bescherming behoeven. Zo dienen de EU-landen voor deze soorten onder meer een verbod in te stellen op de beschadiging of de vernieling van hun voortplantings- en rustplaatsen en moet een verbod gelden op het vangen en doden van deze dieren. Dit is gebeurd in de Flora- en faunawet.

2.2 Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn⁴ verplicht de lidstaten van de Europese Unie de instandhouding te garanderen van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Europese verdrag van toepassing is. Artikel 4 van de Vogelrichtlijn bevat de verplichting tot het aanwijzen van zogenaamde "speciale beschermingszones" (SBZ's). Deze worden Vogelrichtlijngebieden genoemd. Aanwijzing van een gebied als speciale beschermingszone kan plaatsvinden indien er meer dan 1% van de totale biogeografische populatie van een trekkende watervogel voorkomt óf indien het gebied voor een vogelsoort uit Bijlage I behoort tot één van de vijf belangrijkste in Nederland. Een soort waarvoor een gebied als speciale beschermingszone wordt aangewezen wordt 'kwalificerende soort' genoemd.

Bij de begrenzing van een Vogelrichtlijngebied wordt rekening gehouden met vogelsoorten uit Bijlage I, trekkende watervogels, en ook enkele vogelsoorten die staan vermeld op de nationale Rode Lijst. Deze laatste hoeven niet de drempel voor kwalificatie te overschrijden, maar moeten wel in belangrijke aantallen voorkomen, gezien op nationale schaal. Drempelwaarden voor deze zogenaamde 'begrenzingssoorten' zijn 1% van de landelijke broedpopulatie (broedvo-

¹ nr. 92/43/EEG; PbEG 1992, L 206

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, 29 800 XIV, nr. 63

³ Staatsblad 2005, 195, 473

⁴ nr. 79/409/EEG; PbEG 1979, L 103

gels) en 0,1% van de biogeografische populatie (niet-broedvogels).

In Nederland zijn momenteel 77 vogelrichtlijngebieden aangewezen. Artikel 6, leden 2, 3 en 4 van de Habitatrictlijn (HRI) gelden ook voor deze speciale beschermingszones (art. 7 HRI).

De Vogelrichtlijn kent een aantal bijlagen waarin vogelsoorten worden genoemd waarvoor in het kader van de richtlijn speciale maatregelen worden getroffen:

- ♣ Bijlage 1 – Vogelsoorten waarvoor in de leefgebieden speciale beschermingsmaatregelen worden getroffen, opdat deze soorten daar waar zij nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten.
- ♣ Bijlagen 2 en 3 behandelen de vogelsoorten, welke onder voorwaarden door jacht, het gevangen nemen of anderszins aan de populatie onttrokken mogen worden.

In afwijking van de Habitatrictlijn geldt dat de beschermende maatregelen voor de soorten uit Bijlage 1 alleen van toepassing zijn voor de aangewezen beschermingsgebieden.

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

2.3.1 Algemeen

In deze wet is de bescherming van gebieden geregeld en hierin zijn sinds 1 oktober 2005 ook de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrictlijn geïmplementeerd⁵. De Natuurbeschermingswet kent drie typen gebieden, waarvan het eerste het meest voorkomt:

- ♣ Natura 2000-gebieden (opnieuw begrensde samenstelling van Vogel- en Habitatrictlijngebieden).
- ♣ Beschermde natuurmonumenten.
- ♣ Gebieden die de Minister van LNV aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn), zoals Wetlands.

Het aanwijzingsbesluit is voor Natura 2000-gebieden van groot belang, omdat het onder meer het referentiekader biedt voor het beheerplan, de beoordeling van projecten en activiteiten en de vergunningverlening: dit referentiekader wordt gevormd door de instandhoudingsdoelstellingen en de begrenzing van het gebied (in de vorm van een kaart met een toelichting).

2.3.2 Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen zoals bedoeld in artikelen 19d en 19f van de Natuurbeschermingswet 1998 beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties in het wild levende plant- en diersoorten, vereist door de Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden.

Artikel 19d lid 1

“Het is verboden zonder vergunning (...) projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een (...) aangewezen gebied (...) kunnen verslechteren of een verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.” Hierin is artikel 6 lid 2 HRI verwerkt.

Artikel 19f lid 1

“Voor nieuwe projecten of andere handelingen waarover gedeputeerde staten een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een (...) aangewezen gebied (...) maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt de initiatiefnemer alvorens gedeputeerde staten een besluit nemen, een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied.” Hierin is artikel 6 lid 3 HRI verwerkt.

De ‘staat van instandhouding’ van een natuurlijke habitat wordt als ‘gunstig’ beschouwd wanneer:

- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en
- ♣ de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
- ♣ de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

De ‘staat van instandhouding’ voor een soort wordt als ‘gunstig’ beschouwd wanneer:

- ♣ uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;

⁵ Staatsblad 2005, 195, 473

- ♣ er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Bij Beschermd Natuurmonumenten gaat het om de wezenlijke kenmerken (natuurschoon, natuurwetenschappelijke betekenis, dieren en planten) die in het aanwijzingsbesluit zijn vermeld en of handelingen significante gevolgen kunnen hebben hiervoor (artikel 16).

2.3.3 Externe werking

Zowel projecten en andere handelingen in als buiten een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument kunnen vergunningplichtig zijn; de wet kent namelijk de zogenaamde externe werking. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, moet deze beoordeeld worden.

2.3.4 Bestaand gebruik

Hierover stelt de MINISTER VAN LNV (2006a): (1) "Het voorbereidingsproces voor het vaststellen van het beheerplan voor het gebied is het aangewezen traject om bestaand gebruik volgens de Nbwet 1998 te toetsen.", (2) "zal tot het tijdstip dat de beheerplannen zijn vastgesteld voor bestaand gebruik in principe door het bevoegd gezag geen vergunningentraject worden ingezet.", maar ook (3) "Bovenstaande laat onverlet dat de initiatiefnemer bij bestaand gebruik, waarbij zich een toetsingsmoment voordoet, omdat het anderszins vergunningplichtig is (en bijvoorbeeld een Wvo, Wm of visserijvergunning nodig heeft) op het moment dat hij die andere vergunning aanvraagt, ook in overleg moet treden met het op grond van de Nbwet 1998 bevoegd gezag om te beoordelen of op dat moment een Nbwet vergunning moet worden aangevraagd. Criterium daarbij is de mogelijkheid, dat een activiteit significante gevolgen kan hebben."

2.3.5 Zorgplicht

Artikel 19l bepaalt dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de instandhouding van een beschermd gebied. Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, voor zover het een Natura 2000-gebied betreft, dan wel gelet op de wezenlijke kenmerken van een beschermd natuurmonument, nadelige gevolgen voor het gebied kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijke handelingen achterwege te laten, dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet

kan worden gevergd, alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

2.3.6 Vergunningverlening

Voor het uitvoeren van projecten in of nabij beschermde gebieden is vaak een vergunning op grond van deze wet nodig. De hoofdvraag is of er een kans op significant negatieve gevolgen bestaat. Dat is het geval als op grond van objectieve gegevens niet valt uit te sluiten dat het project significante gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

1. Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
2. Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (ex artikel 19d lid 1) aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenoemde verslechterings- en verstoringstoets. Hierbij brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de natuurwaarde in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen hij van plan is te nemen.
3. Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (ex artikel 19d lid 1) aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist (artikel 19f lid 1). Uit dit onderzoek kan blijken (1) dat de instandhoudingsdoelstellingen toch niet in gevaar worden gebracht en dan wordt de vergunning verleend; ook kan blijken dat (2) er een reële kans is op negatieve gevolgen die niet significant zullen zijn en dan kan teruggeschakeld worden naar de verslechterings- en verstoringstoets; als de gevolgen (3) inderdaad significant blijken te kunnen zijn, dan moet aangetoond worden dat er geen alternatieven zijn, dat er een dwingende reden van groot openbaar belang is en dat voorzien is in compensatie.

De aanvrager moet in de vergunningaanvraag zijn belang bij het verlenen van de vergunning motiveren. Binnen dertien weken na de datum van ontvangst wordt beslist of de vergunning verleend wordt, of dat de termijn eenmalig met dertien weken wordt verlengd.

3 Habitattoets

Alhoewel in de wet het begrip 'habitattoets' niet voorkomt, wordt dit begrip in de praktijk veel gebruikt. De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een menselijke activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. Meer concreet heeft de habitattoets de volgende twee oogmerken:

- ♣ Zekerheid bieden dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast. Het begrip 'natuurlijke kenmerken' moet worden gerelateerd aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied: ze hebben te maken met de ecologische functies.
- ♣ Zekerheid bieden dat een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten, niet optreedt.

Hieronder worden eerst de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied beschreven (informatie van www.minlnv.nl, waarop ook de tekst uit JANSSEN &

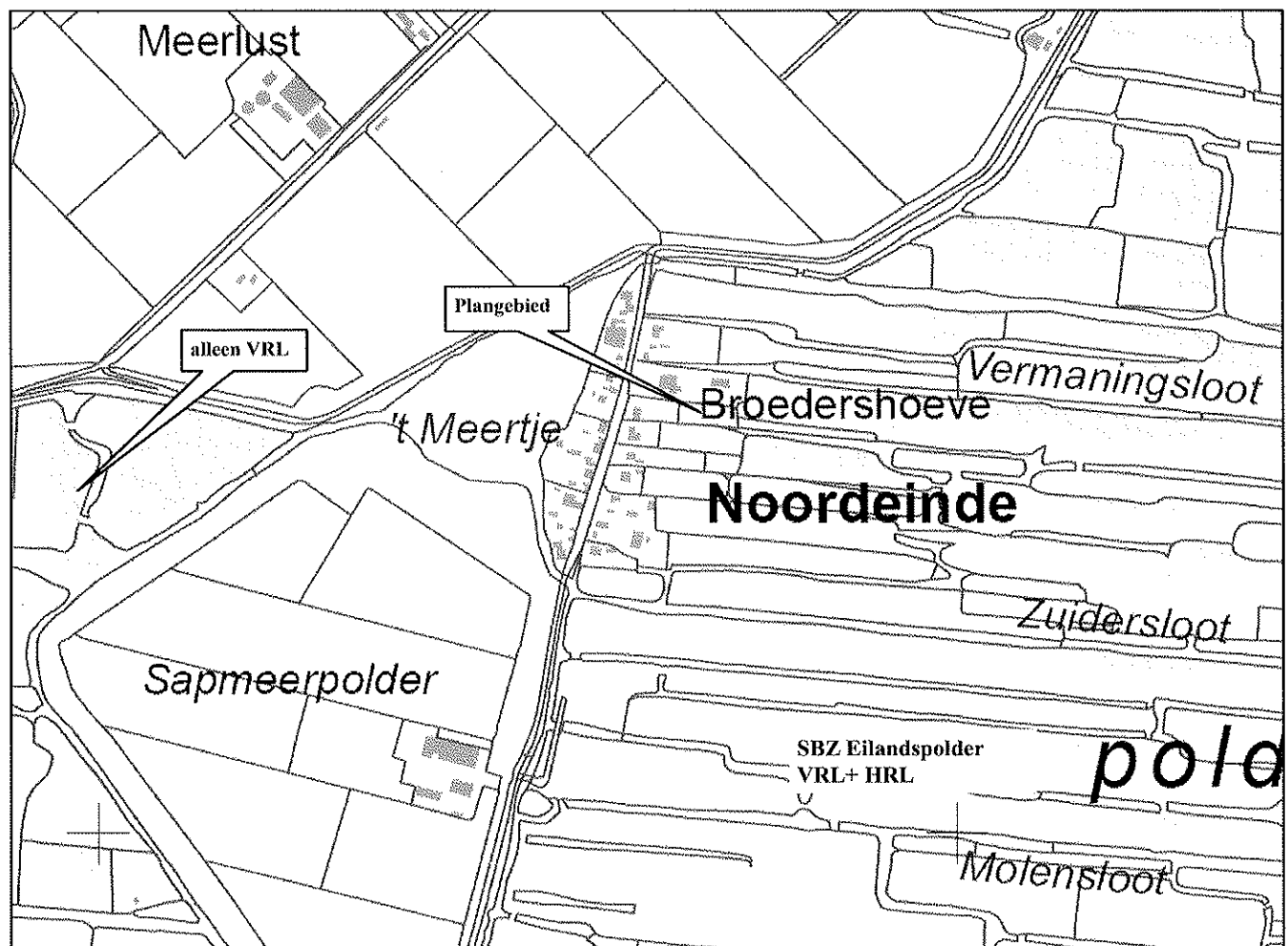
SCHAMINÉE (2003, 2004) is opgenomen) en wordt een overzicht gegeven van de situatie die getoetst moet worden.

3.1 Kenmerken van het Natura 2000-gebied

De planlocatie ligt aan de rand van de speciale beschermingszone (SBZ) Eilandspolder (Vogelrichtlijn (VRL)gebied, aanwijzing Staatscourant 31 maart 2000, nr. 65) en SBZ Eilandspolder-Oost (Habitatrichtlijn (HRL)gebied, zie §2.1) (zie Figuur 2).

Vogelrichtlijngebied Eilandspolder is 1411 ha groot en bestaat uit natte graslanden, moeraszones en zoete wateren. Het kwalificeert voor twee vogelsoorten, zes andere begrenzen mede het gebied (zie Tabel 1).

Het relevante deelgebied waar het plangebied binnenligt is Eilandspolder-Oost. Dit deel van de polder is naast VRL-gebied ook beschermd onder de Habitatrichtlijn (zie hierna). aanwijzingsbesluit van het VRL-gebied bevat nadere relevante informatie over het gebied en de daarin aanwezige soorten.

Figuur 2. Nauwkeurige grens van de SBZ Eilandspolder en het plangebied. Bestaande bebouwing, bouwkvavels, erven, verhardingen en spoorlijnen maken geen deel uit van het aangemelde gebied.

Tabel 1.

Vogelrichtlijnsorten van de speciale beschermingszone Eilandspolder (NL4000056, gebied 43, 1411 ha). B= Broedvogel, N= Niet broedvogel

Kwalificeert voor	B/N
Lepelaar	N
Smient	N
Overige relevante soorten	
Rietzanger	B
Wintertaling	N
Meerkoet	N
Goudplevier	N
Kievit	N
Grutto	N

Habitatrichtlijngebied Eilandspolder-oost is 801 ha groot en is op de communautaire lijst geplaatst voor de habitattypen en -soorten genoemd in.

Tabel 2.

Habitattypen en soorten waarvoor Eilandspolder-Oost (NL3004002, gebied 136, 801 ha) op de communautaire lijst geplaatst is.

Habitatype (lange naam)	
Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones [6430]	
Overgangs- en trilveen [7140]	
Soort	
1134 Bittervoorn	1340 Noordse woelmuis
1149 Kleine modderkruiper	

Nieuwe aanwijzing

De aanwijzingsbesluiten voor de Vogelrichtlijngebieden voldoen niet aan de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998, omdat de instandhoudingsdoelstellingen er niet in zijn uitgewerkt. Omdat bovendien de Habitatrichtlijngebieden op dit moment nog niet formeel zijn aangewezen worden alle Natura 2000-gebieden opnieuw aangewezen, deels in combinatie.

Zo vormen bovengenoemde gebieden nu samen het Natura 2000-gebied 'Eilandspolder' (gebiedsnummer 89). Het wordt genoemd in de tweede tranche van aan te wijzen gebieden. Van de eerste tranche (111 gebieden) zijn de ontwerp aanwijzingsbesluiten eind november 2006 gepubliceerd en deze lagen tot en met 19 februari 2007 ter inzage.

Natura 2000-gebied Eilandspolder is 1416 ha groot. Het is een oude polder met grasland, natuurlijk ontstane meertje en verlandingsvegetaties. Het gebied is van groot belang voor de Noordse woelmuis en een tweetal vissoorten. Er komen echter ook belangrijke verlandingsvegetaties voor en het gebied is van belang als (broed)gebied voor vogels van grasland, rietmoeras en rietruigte. In Tabel 3 staan de soorten uit de Natura 2000-database.

Tabel 3.

Relevante typen en soorten in Natura 2000-gebied Eilandspolder (gebied 89, 1416 ha.) met van de vogels de status (b = broedvogel, n = niet-broedvogel) en het percentage aanwezige vogels (VAN ROOMEN ET AL., 2000) in SBZ Eilandspolder t.o.v. totale biogeografische populatie.

Habitatype (verkorte naam)	
H6430 'Ruigten en zomen'	
H7140 'Overgangs- en trilvenen'	
Habitatrichtlijnsorten	
1134 Bittervoorn	
1149 Kleine modderkruiper	
1340 Noordse woelmuis	
Vogelrichtlijnsorten- kwalificerend	% (telperiode)
Lepelaar -- n	1,1% ('93-'96)
Smient -- n	1,1% ('93-'97)
Vogelrichtlijnsorten- begrenzend	% (telperiode)
Wintertaling -- n	0,1% ('93-'97)
Meerkoet -- n	0,1% ('92, '94, '97)
Goudplevier -- n	0,3% (1996)
Kievit -- n	- ('95-'96)
Grutto -- n	0,3% ('93-'97)
aanvulling: Rietzanger -- b	- ('94, '96-'97, '99)
Aanvullende doelen	doel
Grutto - b	250 paar
Noordse woelmuis	Ook bescherming Eilandspolder- West

Instandhoudingsdoelen

De instandhoudingsdoelen voor de habitattypen betreffen vrijwel steeds behoud oppervlakte en kwaliteit, vaak ook uitbreiding respectievelijk verbetering, en voor de soorten behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie, soms ook uitbreiding resp. verbetering voor behoud, herstel of uitbreiding (sleutel-)populatie.

3.2 Projectbeschrijving

3.2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt direct besloten achter de huizen en erven van Noordeinde 22 en 24. aanliggend aan deze huizen ligt een verhard stuk van ruim 400 m² met daarnaast een kruidenarm grasland met Engels raigras en Ruw beemdgras als dominerende grassoorten. Het grasland wordt extensief gebruikt als recreatief sportterrein.

Het plangebied wordt omgeven door troebele sloten zonder (ten tijde van een veldbezoek op 14 november 2007) zichtbare watervegetatie. De overwegend beschaduwde sloten hebben glooiende oevers met een slecht ontwikkelde oevervegetatie

In het plangebied staan geen bosjes of bomen. Het plangebied wordt wel omgeven door singels met Zwarte elzen en (knot)wilgen. Het plangebied wordt verder omsloten door een boomgaard en een erf met stallen.

3.2.2 Werkzaamheden en plansituatie

De gemeente is voornemens om vrijstelling te verlenen voor:

- ♣ Uitbreiden van het verharde gedeelte met een strook van ongeveer 3 meter over het breedte van het perceel.
- ♣ Het herinrichten van het verharde gedeelte als parkeerterrein met vakken.
- ♣ Het afscheiden van het speelterrein d.m.v. een hekwerk.

Voorts is het de bedoeling dat de huidige beperkingen met betrekking tot het gebruik van het parkeerterrein komen te vervallen en dat het parkeerterrein een volledig openbaar karakter krijgt. Op dit moment geldt een beperking voor het parkeren.

3.3 Effecten van het project

Door het plan kunnen verschillende versturende effecten optreden, ook in het Natura 2000-gebied. Deze mogelijke effecten zijn onder te verdelen in tijdelijke effecten tijdens de aanleg en effecten als gevolg van de aanwezigheid van het vernieuwde parkeerterrein. Daarnaast zijn er verstoringen mogelijk door bestaand gebruik.

3.3.1 Aanlegfase

Oppervlakteverlies

De locatie ligt in de SBZ waardoor verlies optreedt van areaal voor de beschermde soorten.

Hinder door geluid en trillingen

Vooraf heien en andere bouwactiviteiten zorgen voor productie van geluid en trillingen met als mogelijk gevolg hinder in de SBZ.

Mechanische effecten

Afhankelijk van de werkbreedte kunnen door berijding met voertuigen en het plaatsen van materiaal mechanische effecten optreden in de SBZ.

Verstoring door mensen

Door de aanwezigheid van mensen bij het aanleggen van het parkeerterrein kunnen dieren verstoord worden en gedwongen worden zich te verplaatsen van de doellocaties

3.3.2 Aanwezigheidsfase

Geluid en trillingen

Na aanleg van het parkeerterrein en wegnemen van de parkeerbeperkingen mag een lichte toename van het aantal auto's op het terrein worden verwacht daarmee een toename van geluid

Mensen

Na aanleg van het parkeerterrein en wegnemen van de parkeerbeperkingen mag een lichte toename van het aantal auto's op het terrein worden verwacht daarmee een toename van de hoeveelheid mensen.

3.3.3 Bestaand gebruik

Ook nu wordt het verharde gedeelte van het planperceel reeds gebruikt als parkeerterrein vooral tijdens sociaal-culturele evenementen in het kerkgebouw. Hierbij wordt soms ook geparkeerd op het gras. Het grasveld wordt momenteel extensief gebruikt als sportveld. Met dit bestaande gebruik zijn geluid en verstoring door mensen versturende effecten.

3.4 Gevoeligheid van de habitattypen en soorten

3.4.1 Algemeen

De gevoeligheid van een habitatype of soort voor een storende factor bepaalt of er negatieve gevolgen kunnen zijn voor dat type of die soort.

In Tabel 4 is voor alle typen en soorten de gevoeligheid aangegeven voor verschillende storende factoren. Hierbij is gebruik gemaakt van de 'Effectenindicator' (www.minlnv.nl). De originele aanduidingen zijn in de tabel gezet, maar verderop wordt in de voortoets (§3.5) de eventuele beperkte werking van deze storende factoren besproken. Voor de typen en soorten die gevoelig zijn voor een of meer factoren zouden er dus mogelijk negatieve gevolgen kunnen zijn van het project.

Tabel 4.

Gevoeligheid van de relevante typen en soorten in dit deel van Natura 2000-gebied Eilandspolder voor de verschillende storende factoren. Zie tekst.

ng = niet gevoelig, G = gevoelig, ZG = zeer gevoelig, nvt = niet van toepassing, ? = niet voldoende informatie om hierover een uitspraak te doen.

storende factoren				
	Oppervlakteverlies	Geluid / trilling	Mechanische effecten	Mensen
soorten				
Habitattypen				
H6430 'Ruigten en zomen'	G	nvt	G	G
H7140 'Overgangs- en trilvenen'	ZG	nvt	G	G
Vissen				
Bittervoorn	ZG	?	ZG	?
Kleine modderkruiper	ZG	?	ZG	?
Noordse woelmuis	ZG	?	G	?
Broedvogels				
Rietzanger	G	G	nvt	ng
Grutto	G	G	G	G
Niet-broedvogels				
Smient	ng	ng	nvt	G
Lepelaar	G	G	nvt	G
Wintertaling	G	ng	nvt	G
Meerkoet	ng	ng	nvt	ng
Goudplevier	ng	ng	ng	G
Kievit	ng	ng	nvt	G
Grutto	G	G	nvt	G

3.5 Voortoets

Hieronder wordt eerst een globale toets uitgevoerd via het stroomschema in de "Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998" (MINISTERIE VAN LNV, 2005) en aldus nagegaan of een vergunning nodig is op grond van artikel 19d lid 1 van de Natuurbeschermingswet 1998 (in feite of artikel 6 HRI van toepassing is. Dit gebeurt aan de hand van de hoofdvraag in §2.3.6, of er een kans is op een significant negatief effect.

Gezien de ligging en de geringe grootte van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied (Figuur 2), de optredende storende factoren en de gevoeligheid van de soorten daarvoor (§3.4), is het in dit stadium al duidelijk dat het plan geen significante gevolgen kan hebben voor de natuurlijke kenmerken van het gebied, oftewel de instandhoudingsdoelen ervan. Er is dus zeker geen significant negatief effect, maar mogelijk wel een negatief effect. Dit wordt hieronder onderzocht en per storende factor beschreven.

Daar waar effecten worden beschreven, worden de gevolgen alleen beschreven voor die habitattypen en die soorten die inderdaad op enige manier daarvan gevolgen zouden kunnen ondervinden (vgl. Tabel 4). De niet genoemde typen en soorten zijn wel degelijk mee-

genomen in de beoordeling of de effecten gevolgen daarvoor zouden kunnen hebben.

3.5.1 Oppervlakteverlies

Door de extra verharding verdwijnt een klein stuk van het Natura 2000-gebied omdat verharde delen geen deel uitmaken van de SBZ. Een groot aantal van de habitattypen en -soorten is hiervoor gevoelig (vgl. Tabel 4).

Beperking effect

Het areaalverlies is zeer beperkt namelijk maximaal 0,0004% van het totale areaal van het Natura 2000-gebied.

Het perceel dat voor de uitbreiding wordt gebruikt is vanwege ligging, gebruik en beslotenheid op dit moment ongeschikt voor al de gevoelige habitattoorten en -typen. Er wordt door het plaatsen van een hek rond het grasland/sportveldje een zeer kleine extra beslotenheid gecreëerd die negatief kan werken voor met name weidevogels (Grutto). Dit effect is echter zeer gering door de reeds aanwezige boomsingels en bestaande beslotenheid.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van de activiteiten geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied.

3.5.2 Geluid

Voor deze storingsfactor zijn Rietzanger en Grutto en Lepelaar gevoelig. Voor beschermde vissen en de Noordse woelmuis is dit onduidelijk.

Beperking effect

Deze storingsfactor is deels tijdelijk. Rietzanger, Lepelaar en Grutto komen niet dicht in de buurt van het parkeerterrein voor (JAGER, 1999) en ook nu is reeds sprake van de verstorende factor. Gewenning aan extra geluid is mogelijk vanwege het voorspelbare en niet bedreigende karakter ervan (vgl. KRIJGSVELD, 2004).

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van de activiteiten geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied.

3.5.3 Mechanische effecten

Het is mogelijk dat de aanleg van het parkeerterrein mechanische effecten meebrengt door bijvoorbeeld stapels bouw materiaal of aanrijdend werkmaterieel. Hiervoor zijn Noordse woelmuis, beschermde vissen, broedende Grutto's en habitattypen gevoelig.

Beperking effect

Verwacht wordt dat dit effect niet merkbaar is in de wateren. Het effect is tijdelijk. Geen van de gevoelige typen en soorten komen voor rond het parkeerterrein.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van de activiteiten geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied.

3.5.4 Verstoring door mensen

Een aantal vogelsoorten (Grutto, Wintertaling, Smient Lepelaar, Goudplevier, Kievit) en habitattypen is gevoelig voor deze storende factor. Voor beschermde vissen en Noordse woelmuis is dit niet bekend.

Beperking effect

De verstoringbron treedt op een beperkte oppervlakte op en is nu ook reeds aanwezig. Gewenning aan extra mensen is mogelijk vanwege het voorspelbare en niet bedreigende karakter ervan (vgl. KRIJGSVELD, 2004). Gevoelige typen en soorten komen niet in de buurt van het aan te leggen parkeerterrein voor.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van de activiteiten geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied.

3.5.5 Conclusie

Er is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

3.5.6 Cumulatieve effecten

Cumulatieve effecten door andere plannen en projecten kunnen buiten beschouwing gelaten worden omdat er door het onderhavige plan geen significante negatieve gevolgen zijn voor het Natura 2000-gebied.

4 Samenvatting van de conclusies

- ✦ De plannen kunnen leiden tot oppervlakteverlies, geluid en trillingen, mechanische effecten en verstoring door mensen.
- ✦ Voor geen van de effecten wordt een negatief effect verwacht voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Er is dus zeker geen significant negatief effect.
- ✦ Er is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

5 Literatuur

- BEER, R. DE & J. GROOT, 2007. *Parkeerterrein Noordeinde 22 en 24, toetsing in het kader van de Flora- en faunawet van de herinrichting van een parkeerplaats*. Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- JAGER, K., 1999. *Broedvogels van de Eilandspolder in 1999*. Sovon inventarisatierapport 99/17, Beek-Ubbergen.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2003. *Europese natuur in Nederland. Habitattypen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KRIGSVELD, K.L., S.M.J. VAN LIESHOUT, J. VAN DER WINDEN & S. DIRKSEN, 2004. *Verstoringsgevoeligheid van vogels. Literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie*. Bureau Waardenburg bv, Vogelbescherming Nederland.
- MINISTER VAN LNV, 2006a. *Natuurbeschermingswet 1998; bestaand gebruik en vergelijking implementatie andere lidstaten*. Brief d.d. 1 september 2006, kenmerk TRCJZ/2006/2808.
- MINISTERIE VAN LNV, 2005. *Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998*. Versie september 2005. Ministerie van LNV, Den Haag.
- NEUMANN, F. & H.E. WOLDENDORP (RED.), 2003. *Praktijkboek Habitattoets. Praktische leidraad voor de toepassing van natuurbeschermingswetgeving bij projecten in Nederland en Vlaanderen*. Sdu Uitgevers, Den Haag.
- ROOMEN, M.W.J. VAN, A. BOELE, M.J.T. VAN DER WEIDE, E.A.J. VAN WINDEN & D. ZOETEBIER 2000. *Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden*. SOVON-informatierapport 2000/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- WINK, P., 2004. *Jurisprudentie habitatrichtlijn. Artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn*. Meurs Juristen Nieuwsbrief 2(1): 3-4.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Otterkoog 14a
1822 BW Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl

Habitattoets Parkeerterrein Noordeinde 22-24

Actualisatie van een toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998

R. de Beer

2012

Opdrachtgever
Gemeente Graft-De Rijp

Van der Goes en Groot
Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau

G&G-rapport 2012-6

Versie	Datum
Concept	27-3-2012
Eindrapport	10-4-2012

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A
1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Leeswijzer.....	5
2	Beschermingskader.....	6
2.1	Habitatrichtlijn	6
2.2	Vogelrichtlijn	6
2.3	Natuurbeschermingswet 1998	7
2.3.1	Instandhoudingsdoelstellingen	7
2.3.2	Externe werking.....	8
2.3.3	Bestaand gebruik	8
2.4	Flora- en faunawet.....	8
2.4.1	Vergunningverlening.....	8
3	Habitattoets	9
3.1	Het Natura 2000-gebied	9
3.1.1	Beschermde waarden in en bij het plangebied.....	11
3.2	Projectbeschrijving.....	11
3.2.1	Huidige situatie	11
3.2.2	Werkzaamheden en plansituatie	11
3.3	Effecten van het project	11
3.3.1	Bestaand gebruik	12
3.4	Gevoeligheid van de habitattypen en soorten	12
3.4.1	Algemeen	12
3.5	Voortoets	12
3.5.1	Geluid.....	12
3.5.2	Optische verstoring.....	13
3.5.3	Conclusie	13
3.5.4	Cumulatieve effecten	13
4	Conclusie.....	14
5	Literatuur	15
Bijlage 1.	Habitattypen in Natura 2000-gebied Eilandspolder	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In 2007 is het plan ontstaan om een reeds deels verhard perceel achter Noordeinde 22 en 24 herin te richten als parkeerterrein.

Aanvankelijk was het plan een onverharde strook grond van het naastgelegen perceel te verharden en dit bij het parkeerterrein te voegen. Omdat verondersteld werd dat dit naastgelegen perceel onderdeel uitmaakt van Natura 2000-gebied Eilandspolder en omdat daarnaast mogelijk sprake zou kunnen zijn van 'externe werking' op deze 'Speciale Beschermingszone' (SBZ) is indertijd een Habitattoets opgesteld naar aanleiding van deze plannen (DE BEER, 2007). Uit die toets bleek dat het plan geen negatieve gevolgen kon hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

De uitvoerende gemeente Graft-De Rijk (hierna: de gemeente) heeft vervolgens verzuimd een verklaring van geen bezwaar bij het bevoegd gezag (de Provincie Noord-Holland) aan te vragen. Door een aangetekend beroep tijdens de procedure konden hierdoor de plannen nog niet volledig worden uitgevoerd.

De gemeente heeft vervolgens besloten de herinrichting van het terrein en de bestemming daarvan als openbaar toegankelijk parkeerterrein mee te nemen in een nieuw op te stellen bestemmingsplan voor de kern Noordeinde. Het naastgelegen perceel is ook hierin opgenomen omdat de gemeente van mening is dat deze grond aangemerkt moet worden als geëxclaveerd onder de algemene tekstuele exclaveringsformule van Natura 2000-gebieden. Het perceel wordt gebruikt door (kinderen van) omwonenden als speelveld en zou in

dien aard opgevat moeten worden als tuin of erf. Dit perceel maakt daarmee geen deel uit van het Natura 2000-gebied.

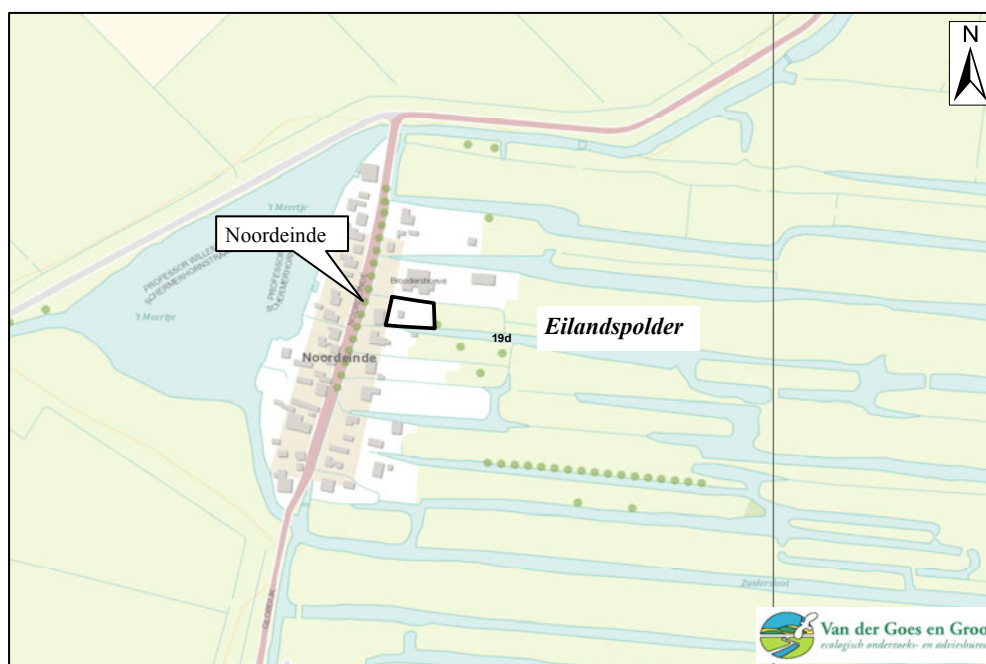
Belangrijke verandering ten opzichte van de eerdere plannen is dat geen extra strook verharding in de plannen meer is opgenomen en dat alleen sprake is van een verandering van functionaliteit, van besloten naar openbaar gebuikt parkeerterrein.

Omdat de algemeen aangehouden geldigheidstermijn van de ecologische publicaties uit 2007 dit jaar verloopt, heeft de gemeente Ecologisch Advies- en Onderzoeksbureau Van der Goes en Groot opdracht verleend de toets uit 2007 te actualiseren en waar nodig aan te passen aan de nieuwe plannen.

Ook de aanwezigheid van beschermde flora en fauna op de planlocatie, in het kader van de Flora- en faunawet (DE BEER & GROOT, 2007) is opnieuw bekeken (DE BEER, 2012-IN PREP.).

1.2 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader geschetst van de Habitatrictlijn en de Vogelrichtlijn. In hoofdstuk 3 worden eerst de kenmerken van de richtlijngebieden beschreven en wordt een overzicht gegeven van de situatie die getoetst moet worden. Daarna (§3.5) wordt in een zogenoemde 'voortoets' bepaald of de plannen negatieve effecten kunnen hebben voor het richtlijngebied. Als dit het geval is worden die in de daaropvolgende paragrafen in kwalitatieve zin beschreven en beoordeeld op hun significantie. Een samenvatting van de verschillende conclusies is te lezen in hoofdstuk 4.

Figuur 1. Ligging van het plangebied

2 Beschermingskader

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van het beschermingskader voor flora en fauna.

De belangrijkste landelijke wetgeving voor flora en fauna valt uiteen in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet welke beide (gedeeltelijk) zijn gebaseerd op Europese wetgeving.

In de Natuurbeschermingswet 1998 (uit 2005) is de bescherming van gebieden geregeld. In deze wet worden de bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming uitgewerkt, aangevuld met landelijk om andere redenen beschermde gebieden. Deze wet is met name van belang bij de hier beschreven Habitattoets.

In de Flora- en faunawet (uit 2003) is de bescherming van soorten geregeld. In deze wet worden de bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn ten aanzien van soortbescherming uitgewerkt, aangevuld met een aantal landelijk te beschermen soorten.

Europese wetgeving

2.1 Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (HRL) wordt algemeen beschouwd als de richtlijn waarin de bepalingen van de Conventie van Bern uit 1982 in het Europees Gemeenschapsrecht zijn omgezet. De HRL heeft zowel een gebiedsbeschermend doel als een doel met betrekking tot soortbescherming.

Gebiedsbescherming

De HRL is gericht op de realisatie van een coherent Europees ecologisch gebiedennetwerk, het zogenaamde Natura 2000 -netwerk.

Hiervoor dienen de EU-landen in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aan te wijzen, soms in combinatie met Vogelrichtlijngebieden (zie §2.2). Als speciale beschermingszones worden alleen gebieden aangewezen met natuurlijke vegetaties (habitats) genoemd in Bijlage I van de HRL en/of de leefgebieden van diersoorten die zijn genoemd in Bijlage II (zie kader).

De aanwijzing van gebieden als speciale beschermingszone heeft een aantal gevolgen. Zo dienen de EU-landen maatregelen te treffen zodat de natuurlijke vegetaties (habitats) en/of de leefgebieden van de te beschermen soorten zich verder kunnen ontwikkelen. Binnen de aangewezen gebieden kunnen plannen of projecten die 'significante negatieve gevolgen' op deze ontwikkeling hebben alleen worden toegestaan indien ze een dwingende reden van groot openbaar belang vertegenwoordigen en indien is aangetoond dat er voor het plan of project in kwestie geen alternatief is.

Kader: Bijlages van de Habitatrichtlijn	
Bijlage I	In deze bijlage staat een lijst met beschermde vegetaties (habitats) waarvoor Habitatrichtlijngebieden worden aangewezen. In Nederland gaat het om 51 habitattypen.
Bijlage II	In deze bijlage staat een lijst met 50 diersoorten en 4 plantensoorten die in Nederland voorkomen waarvoor beschermde gebieden moeten worden aangewezen.
Bijlage III	Deze bijlage geeft diverse wetenschappelijke selectiecriteria voor de onderlinge beoordeling van mogelijke beschermingszones. Deze criteria hebben vooral te maken met de mate van representativiteit, de oppervlakte, de mate van instandhouding en de herstelmogelijkheden van de habitattypen.
Bijlage IV	In deze bijlage staat een lijst met 86 diersoorten en 4 plantensoorten die in Nederland voorkomen en waarvoor Nederland beschermingsmaatregelen moet nemen.
Bijlage V	In deze bijlage staat een lijst met 43 plantensoorten en 19 diersoorten waarvoor exploitatie en onttrekken aan de natuur -indien nodig- moet worden gereguleerd.

Bovendien moeten als vergoeding voor de natuurwaarden die worden aangetast, compenserende maatregelen worden getroffen om de samenhang van het Natura-2000-netwerk te waarborgen.

Soortbescherming

De HRL beschermt soorten die voorkomen in Bijlage IV. In deze Bijlage zijn soorten opgenomen waarvoor geen verplichting geldt om hun leefgebied als speciale beschermingszone aan te wijzen maar die wel op een andere wijze bescherming behoeven. Zo dienen de EU-landen voor deze soorten onder meer een verbod in te stellen op de beschadiging of de vernieling van hun voortplantings- groei- en rustplaatsen en moet een verbod gelden op het vangen, vernielen en doden van deze planten en dieren.

2.2 Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn verplicht de lidstaten van de Europese Unie de instandhouding te garanderen van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Europese verdrag van toepassing is.

Artikel 4 van de Vogelrichtlijn bevat, net als de Habitatrichtlijn, de verplichting tot het aanwijzen van zogenaamde speciale beschermingszones. Deze worden 'Vogelrichtlijngebieden' genoemd.

Vogelrichtlijngebieden zijn vervolgens, vaak samen met Habitatrichtlijngebieden, ingevoegd in het Natura 2000-netwerk.

Landelijke wetgeving

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

In deze wet is landelijk de bescherming van gebieden geregeld en hierin zijn sinds 1 oktober 2005 ook de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn uitgewerkt. De Natuurbeschermingswet kent drie typen gebieden, waarvan het eerste het meest voorkomt:

- ♣ Natura 2000-gebieden (opnieuw begrensde samenstelling van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden).
- ♣ Beschermde natuurmonumenten.
- ♣ Gebieden die de Minister van EL&I aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) zoals bijvoorbeeld 'Wetlands'.

Het aanwijzingsbesluit is voor Natura 2000-gebieden van groot belang, omdat het onder meer het referentiekader biedt voor het beheerplan, de beoordeling van projecten en activiteiten en de vergunningverlening. Dit referentiekader wordt gevormd door de instandhoudingsdoelstellingen en de begrenzing van het gebied (in de vorm van een kaart met een toelichting).

Natura 2000 gebieden

Activiteiten in Natura 2000-gebieden mogen geen significante gevolgen hebben op beschermde waarden van deze gebieden. Echter, ook activiteiten in de buurt van Natura 2000-gebieden mogen als gevolg van zogenaamde 'externe werking' geen significante gevolgen hebben op deze gebieden.

Gevolgen zijn 'significant' wanneer de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied op lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden.

Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel de kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, kan sprake zijn van significante gevolgen.

2.3.1 Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen zoals bedoeld in artikelen 19d en 19f van de Natuurbeschermingswet 1998 beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden.

Artikel 19d lid 1

"Het is verboden zonder vergunning (...) projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangegeven. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten." Hierin is artikel 6 lid 2 HRI verwerkt.

Artikel 19f lid 1

"Voor projecten waarover gedeputeerde staten een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt de initiatiefnemer alvorens gedeputeerde staten een besluit nemen, een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied." Hierin is artikel 6 lid 3 HRI verwerkt.

De 'staat van instandhouding' van een natuurlijke habitat wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en;
- ♣ de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en;
- ♣ de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

De 'staat van instandhouding' voor een soort wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- ♣ uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- ♣ er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Beschermde natuurmonumenten

Bij Beschermd Natuurmonumenten gaat het om de wezenlijke kenmerken (natuurschoon, natuurwetenschappelijke betekenis, dieren en planten) die in het aanwijzingsbesluit zijn vermeld en of handelingen

significante gevolgen kunnen hebben hiervoor (artikel 16).

2.3.2 Externe werking

Zowel projecten en andere handelingen in- als buiten een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument kunnen vergunningplichtig zijn. De wet kent namelijk de externe werking. Dit houdt in dat als een activiteit, die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, deze beoordeeld moet worden.

2.3.3 Bestaand gebruik

Per 1 februari 2009 is een wetwijziging van kracht geworden die de toetsing van bestaand gebruik regelt. Zolang voor een Natura 2000-gebied nog geen beheerplan is vastgesteld, is voor bestaand gebruik met mogelijke verslechterende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen geen vergunning vereist. De desbetreffende activiteit kan in dat geval worden voortgezet. Wel heeft de minister van EL&I de bevoegdheid voor een aanschrijving in deze periode als kan worden aangetoond dat het desbetreffende bestaande gebruik negatieve effecten heeft.

2.4 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is het nationale wettelijke kader dat de soortbeschermende bepalingen van de Habitatrichtlijn in nationaal recht heeft omgezet.

De soortenlijst die volgt uit deze Europese bepalingen is aangevuld met een extra aantal landelijk te beschermen soorten door de Minister van EL&I.

Wanneer plannen bestaan voor projecten in Natura 2000-gebieden die negatieve gevolgen kunnen hebben voor onder de Flora- en faunawet beschermde soorten, dienen deze effecten in een aparte toetsing te worden beschreven en dient mogelijk ontheffing te worden aangevraagd. Deze procedure wordt verder niet meer behandeld in deze Habitattoets.

Procedures

2.4.1 Vergunningverlening

Wanneer plannen bestaan een project in- of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegd gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Voor het uitvoeren van projecten in of nabij beschermde gebieden is vaak een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De hoofdvraag is of er een kans op significant negatieve gevolgen bestaat. Dat is het geval als op grond van objectieve gegevens niet valt uit te sluiten dat het project significante gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

- ♣ Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
- ♣ Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (ex artikel 19d lid 1) aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenoemde verslechteringstoets. Hierbij brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de relevante natuurwaarden in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen hij van plan is te nemen.
- ♣ Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (ex artikel 19d lid 1) aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist (artikel 19f lid 1). Uit dit onderzoek, waarbij ook cumulatieve effecten moeten zijn meegenomen, kan blijken (1) dat er geen kans is op een negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend. Ook kan blijken dat (2) er kans is op een aanvaardbaar negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend onder voorschriften/beperkingen. Wanneer de gevolgen (3) inderdaad significant blijken te kunnen zijn moet aangetoond worden dat er geen alternatieven zijn, dat er een dwingende reden van groot openbaar belang is en dat voorzien is in compensatie.

De aanvrager moet in de vergunningaanvraag zijn belang bij het verlenen van de vergunning motiveren. Binnen dertien weken na datum van ontvangst wordt beslist of de vergunning verleend wordt, of dat de termijn eenmalig met dertien weken wordt verlengd.

3 Habitattoets

Alhoewel in de wet het begrip 'habitattoets' niet voorkomt, wordt dit begrip in de praktijk veel gebruikt. De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een menselijke activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. Meer concreet heeft de habitattoets de volgende twee oogmerken:

- ♣ Zekerheid bieden dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast. Het begrip 'natuurlijke kenmerken' moet worden gerelateerd aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied: ze hebben te maken met de ecologische functies.
- ♣ Zekerheid bieden dat een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten, niet optreedt.

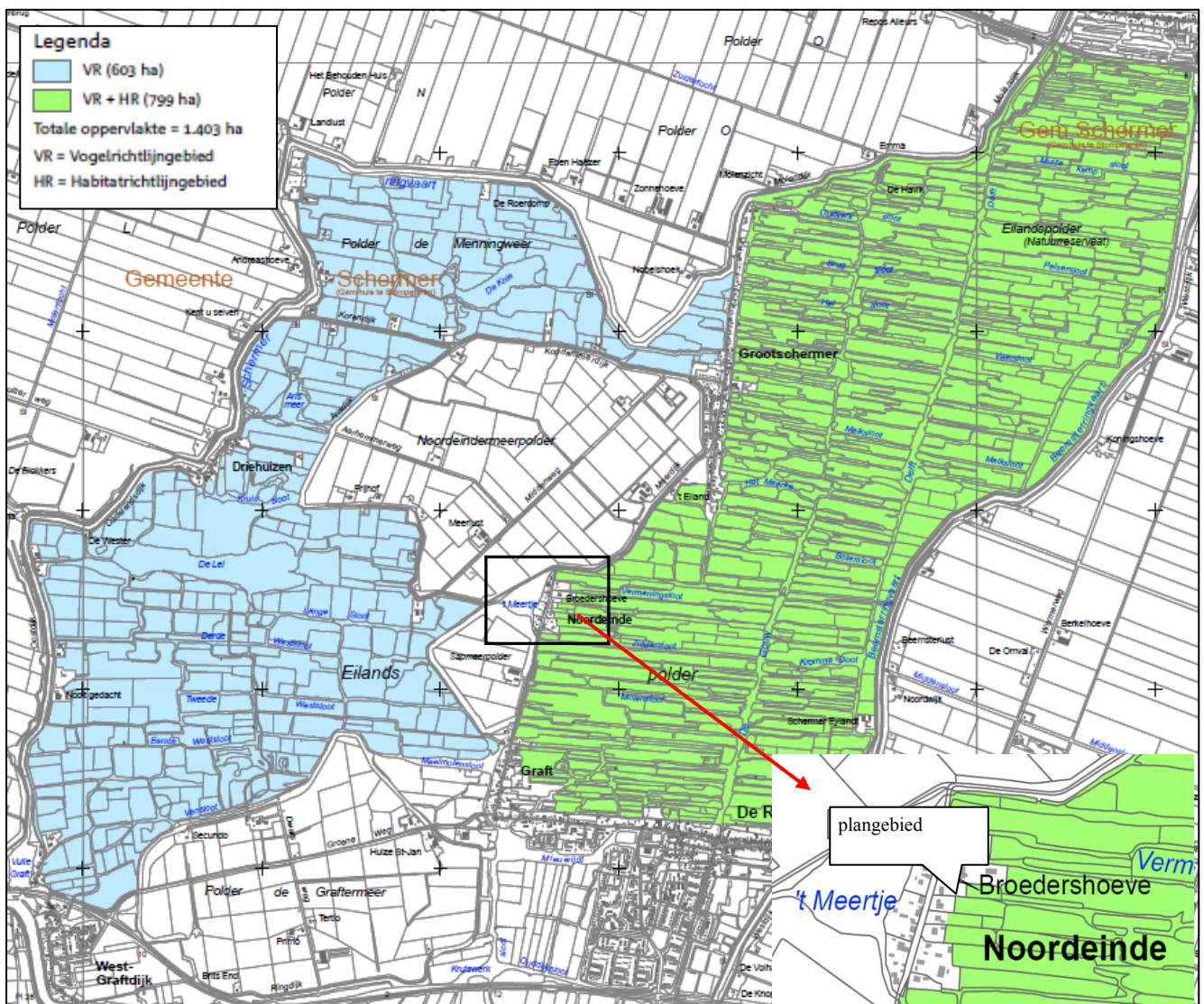
Hieronder worden eerst de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied beschreven (informatie van www.rijksoverheid.nl, waarop ook de tekst uit JANSSEN & SCHAMINÉE (2003, 2004) en wordt een overzicht gegeven van de situatie die getoetst moet worden.

3.1 Het Natura 2000-gebied

De planlocatie ligt aan de rand van de speciale beschermingszone (SBZ) Eilandspolder (zie Figuur 2).

Het Natura 2000-gebied beslaat het grootste deel van de Eilandspolder, een klein, niet onder Natura 2000 beschermd gedeelte daarvan ligt zuidelijk van De Rijk.

Natura 2000-gebied Eilandspolder is 1403 ha groot. De Eilandspolder omvat een open poldergebied dat wordt omgeven door twee grote droogmakerijen, de Schermer en de Beemster. De polder is feitelijk een

Figuur 2. Nauwkeurige grens van Natura 2000-gebied Eilandspolder ten opzichte van het plangebied in het dorp Noordeinde. Bestaande bebouwing, bouwkevels, erven, verhardingen en spoorlijnen maken geen deel uit van het aangemelde gebied.

Tabel 1.

Relevante typen en soorten in Natura 2000-gebied Eilandspolder (gebied 89, 1403 ha.) met van de vogels de status (b = broedvogel, n = niet-broedvogel).

Habitattype (verkorte naam)
H6430 'Ruigten en zomen'
H7140 'Overgangs- en trilvenen'
Habitatrichtlijnsoorten
1134 Bittervoorn
1149 Kleine modderkruiper
1340 Noordse woelmuis
Vogelrichtlijnsoorten
A034 Lepelaar-n
A050 Smient-n
A052 Wintertaling-n
A125 Meerkoet-n
A140 Goudplevier-n
A142 Kievit-n
A156 Grutto-n
A295 Rietzanger-b

ontgonnen hoogveenvlakte; zowel landschappelijk als cultuurhistorisch kan er een westelijk en een oostelijk deel worden onderscheiden. De grootste oppervlakte in het gebied wordt ingenomen door graslanden op veen, die op een aantal plekken worden begrensd door lintvormige verlandingsvegetatie. De polder heeft vooral betekenis als rustgebied voor Smient, Goudplevier en Grutto en als leefgebied van Noordse woelmuis. Hier en daar komen overgangsvenen en soortenarme zoomvormende ruigten voor, die tevens het belangrijkste leefgebied van de Noordse woelmuis vormen. De invloed van brak water is vrijwel verdwenen, maar hier en daar worden nog wel kenmerkende brakke over-

gangsvenen met Ruwe bies (*Schoenoplectus tabernaemontani*) aangetroffen. In Tabel 1 staan de habitattypen en soorten uit de Natura 2000-database.

Nieuwe aanwijzing

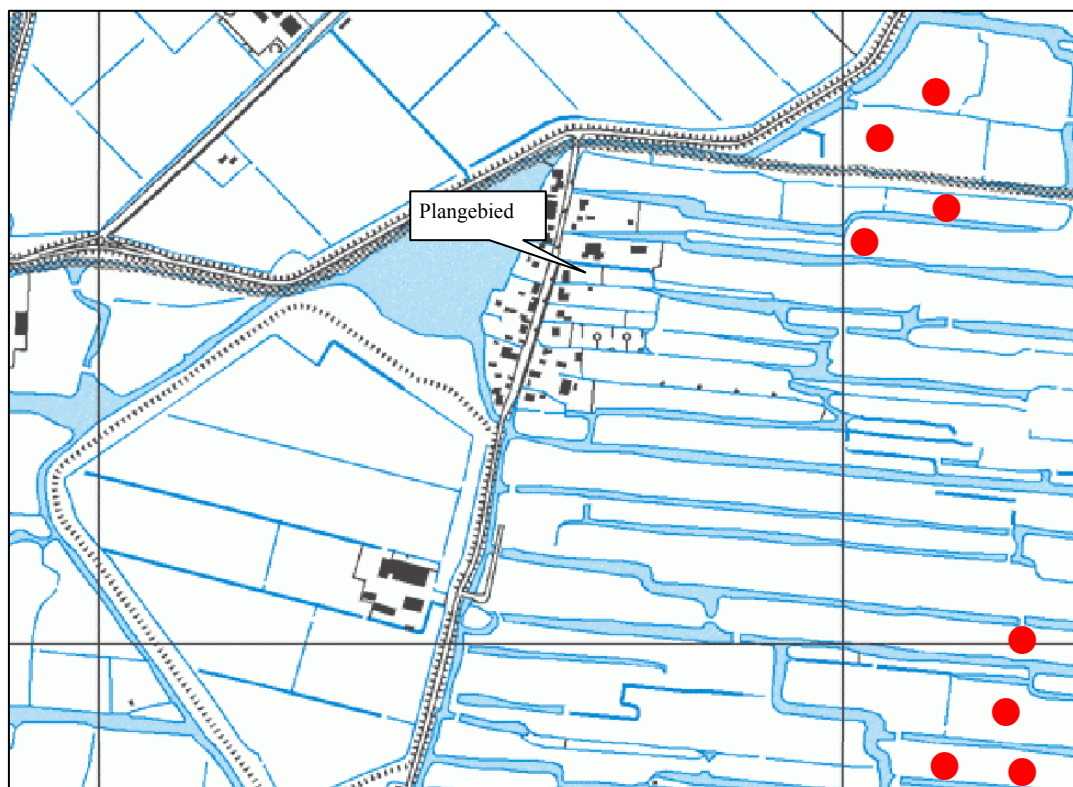
De aanwijzingsbesluiten voor Vogelrichtlijngebieden (zie §2.2) voldeden niet aan de in 2005 gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998, omdat de instandhoudingsdoelstellingen er niet in waren uitgewerkt. Omdat bovendien de Habitatrichtlijngebieden nog niet formeel zijn aangewezen worden alle Natura 2000-gebieden opnieuw aangewezen, sommige in combinatie met Beschermd Natuurmonumenten.

Zo vormen het Habitatrichtlijngebied 'Eilandspolder Oost' en het Vogelrichtlijngebied 'Eilandspolder' nu samen het Natura 2000-gebied Eilandspolder (gebiednummer nr 89). Het wordt genoemd in de derde tranche van aan te wijzen gebieden. Van de derde tranche (29 gebieden) lagen de ontwerp-aanwijzingsbesluiten van donderdag 11 september tot en met woensdag 22 oktober 2008 ter inzage. Zie voor de huidige stand van zaken rond de aanwijzingsprocedure:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=8&id=n2k89>

Instandhoudingsdoelen

De instandhoudingsdoelen voor de betreffende habitattypen zijn tenminste behoud van de oppervlakte en de kwaliteit. Ook voor de soorten wordt tenminste behoud van verspreiding, omvang en kwaliteit van het

Figuur 3. Broedterritoria van Grutto in de buurt van het plangebied in 2006.

leefgebied voor behoud van de populatie nagestreefd.

De instandhoudingsdoelen moeten richting geven aan het uit te voeren natuurbeheer- en beleid.

3.1.1 Beschermde waarden in en bij het plangebied

Op de verharde parkeerplaats komen in het geheel geen beschermde natuurwaarden voor. Ook het naastgelegen perceel met algemene nitrofiële grassoorten levert geen beschermde natuurwaarden. In de omliggende wateren, die geen deel uitmaken van het plangebied, zouden wel Bittervoorn en Kleine modderkruiper kunnen voorkomen. In Bijlage 1 (uit VAN 'T VEER & HOOGEBOOM, 2008) is te zien dat er zich geen beschermde habitattypen in de buurt van Noordeinde bevinden.

Vanwege de besloten ligging binnen de bebouwing van Noordeinde en de bomenrijen aan weerszijden van het perceel die de aanliggende wateren beschaduwden worden ook geen concentraties niet-broedvogels verwacht in de buurt van het plangebied. Weidevogels broeden in de regel ook niet in de buurt van bebouwing. Als illustratie daarvan kan de recente verspreiding (2006) dienen van de bedreigde Grutto in de buurt van Noordeinde (zie Figuur 3, PROVINCIALE WEIDEVOGELINVENTARISATIE LAAG HOLLAND) waaruit blijkt dat het meest dichtstbijzijnde territorium van deze weidevogel enkele honderden meters was verwijderd van het plangebied.

Ook tijdens een veldbezoek op 15 maart 2012 werden geen bijzondere concentraties niet-broedvogels of broedende weidevogels in de buurt van het plangebied opgemerkt.

Plangebied met verhardingen en parkeervakken.

3.2 Projectbeschrijving

3.2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt direct achter de huizen en erven van Noordeinde 22 en 24. Grenzend aan deze huizen ligt een met klinkers verhard terrein van ruim 400 m² met daarop een twintigtal uitgetekende parkeervakken.

Op dit moment wordt incidenteel geparkeerd bij sociaal-culturele activiteiten in de Noordeinder Vermaning. Op andere momenten is het parkeerterrein afgesloten met een uitneembaar paaltje.

Het plangebied wordt aan de zijanten omgeven door sloten met troebel water zonder zichtbare watervegetatie (ten tijde van een veldbezoek op 15 maart 2012). De overwegend beschaduwde sloten hebben glooiende oevers met een slecht ontwikkelde oevervegetatie.

In het plangebied staan geen bosjes of bomen. Het plangebied wordt wel omgeven door singels met Zwarte elzen en (knot)wilgen. Het plangebied wordt verder omsloten door een boomgaard en een erf met stallen. Aan de oostzijde grenst het parkeerterrein aan het eerder genoemde speelveld. Het is hiervan afgescheiden door een smalle lage beukenhaag.

3.2.2 Werkzaamheden en plansituatie

De plannen rond het parkeerterrein betreffen de opheffing van de huidige beperkingen met betrekking tot het gebruik van het parkeerterrein. Deze komen te vervallen en het parkeerterrein krijgt een volledig openbaar karakter. De enige werkzaamheden betreffen het verwijderen van het uitneembare paaltje.

3.3 Effecten van het project

Door het plan kunnen verschillende versturende effecten optreden, ook in het Natura 2000-gebied. Omdat het plangebied niet in het Natura 2000-gebied ligt betreft het hier effecten die vallen onder 'externe' werking'.

Geluid

Na het wegnemen van de parkeerbeperkingen zullen vaker en meer auto's op het terrein worden geparkeerd en daarmee zal sprake zijn van toename van geluid.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. Na aanleg van het parkeerterrein en weg-

Tabel 2.

Gevoeligheid van de relevante typen en soorten in dit deel van Natura 2000-gebied Eilandspolder voor de verschillende storende factoren. Zie tekst.

ng = niet gevoelig, G = gevoelig, ZG = zeer gevoelig, nvt = niet van toepassing, ? = niet voldoende informatie om hierover een uitspraak te doen.

storende factoren	Geluid	Optische verstoring
Habitattypen		
H6430 'Ruijten en zomen'	nvt	G
H7140 'Overgangs- en trilvenen'	nvt	G
Vissen		
Bittervoorn	?	?
Kleine modderkruiper	?	?
Noordse woelmuis	?	?
Niet-broedvogels		
Smient	ng	G
Lepelaar	G	G
Wintertaling	ng	G
Meerkoet	ng	ng
Goudplevier	ng	G
Kievit	ng	G
Grutto	G	G

nemen van de parkeerbeperkingen mag een toename van het aantal auto's op het terrein worden verwacht en daarmee een toename van de hoeveelheid mensen. Deze storende factor treedt vaak op in combinatie met geluid dat apart wordt getoetst.

3.3.1 Bestaand gebruik

Ook nu wordt het verharde gedeelte van het planperceel reeds gebruikt als parkeerterrein tijdens sociaal-culturele evenementen in het kerkgebouw. Het grasveld wordt momenteel extensief gebruikt als sportveld/speelweide. Met dit bestaande gebruik kunnen nu ook al verstoring door geluid en optische verstoring optreden.

3.4 Gevoeligheid van de habitattypen en soorten

3.4.1 Algemeen

De gevoeligheid van een habitatype of soort voor een storende factor bepaalt of er negatieve gevolgen kunnen zijn voor dat type of die soort.

In Tabel 2 is voor alle typen en soorten de gevoeligheid aangegeven voor verschillende storende factoren. Hierbij is gebruik gemaakt van de 'Effectenindi-

cator' (www.minlnv.nl). De originele aanduidingen zijn in de tabel gezet, maar verderop wordt in de voortoets (§3.5) de eventuele beperkte werking van deze storende factoren besproken. Voor de typen en soorten die gevoelig zijn voor een of meer factoren zouden er dus mogelijk negatieve gevolgen kunnen zijn van het project.

3.5 Voortoets

Hieronder wordt eerst een globale toets uitgevoerd via het stroomschema in de "Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998" (MINISTERIE VAN LNV, 2005) en aldus nagegaan of een vergunning nodig is op grond van artikel 19d lid 1 van de Natuurbeschermingswet 1998 (in feite of artikel 6 HRI van toepassing is. Dit gebeurt aan de hand van de hoofdvraag in §2.4.1, of er een kans is op een significant negatief effect.

Gezien de geringe grootte van het plangebied en de ligging daarvan ten opzichte van het Natura 2000-gebied (Figuur 2), de verspreiding van beschermde waarden in de SBZ, de optredende storende factoren, de reikwijdte van de effecten van het plan en de gevoeligheid van de soorten daarvoor (§3.4), is het in dit stadium al duidelijk dat het plan geen significante gevolgen kan hebben voor de natuurlijke kenmerken van het gebied, oftewel de instandhoudingsdoelen ervan. Er is dus zeker geen significant negatief effect, maar mogelijk wel een negatief effect. Dit wordt hieronder onderzocht en per storende factor beschreven.

Daar waar effecten worden beschreven, worden de gevolgen alleen beschreven voor die habitattypen en die soorten die inderdaad op enige manier daarvan gevolgen zouden kunnen ondervinden. Het gaat hierbij om typen en soorten die enige mate van gevoeligheid voor de storende factoren hebben (vgl. Tabel 2). De niet gevoelige typen en soorten zijn wel meegenomen in de beoordeling of storingsbronnen in dit specifieke project tóch gevolgen daarvoor zouden kunnen hebben.

3.5.1 Geluid

Alleen Grutto en Lepelaar zijn gevoelig voor verstoring door geluid. Voor beschermde vissen en de Noordse woelmuis is dit onduidelijk.

Beperking effect

Niet broedende Lepelaars en Grutto's komen niet dicht in de buurt van het parkeerterrein voor en ook nu is reeds in beperkte mate sprake van deze verstoring factor. Tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied ligt nog perceel dat als 'buffer' dienst doet. De toename van geluid is beperkt. Het gaat om hooguit 20 auto's. Gewenning aan extra geluid is mogelijk

vanwege het voorspelbare en niet bedreigende karakter ervan (vgl. KRIJGSVELD, 2004).

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van de activiteiten geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied.

3.5.2 Optische verstoring

Een aantal vogelsoorten (Grutto, Wintertaling, Smient Lepelaar, Goudplevier en Kievit) en habitattypen is gevoelig voor optische verstoring. Voor beschermde vissen en Noordse woelmuis is dit niet bekend.

Beperking effect

De verstoringsbron treedt op een beperkte oppervlakte op en is nu ook reeds aanwezig. Tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied ligt nog een perceel dat als 'buffer' dienst doet. Gevoelige soorten komen niet in de buurt van het aan te leggen parkeerterrein voor omdat dit te zeer besloten ligt in de bebouwing, er geen plas-dras gebieden in de buurt liggen die dienst doen als voorverzamelplaats voor niet-broedende vogelsoorten. Daarnaast zijn de omliggende sloten door de geringe breedte en sterke beschaduwing ongeschikt voor Lepelaar en eendensoorten zoals Smient of Wintertaling om te foerageren en/of te rusten.

Van optische verstoring op habitattypen is alleen maar sprake bij bijvoorbeeld directe beschaduwing door een permanent aanwezig object. Ook daarvan is in dit geval geen sprake.

Conclusie

Het is duidelijk dat er door de ligging en de aard van de activiteiten geen negatieve gevolgen kunnen zijn voor het Natura 2000-gebied.

3.5.3 Conclusie

Er worden in het geheel geen negatieve gevolgen verwacht van het beperkte aantal extra parkerende auto's op de parkeerplaats. Er is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

3.5.4 Cumulatieve effecten

Er zijn geen andere plannen en projecten bekend die spelen in en bij Natura 2000-gebied Eilandspolder, die in combinatie met dit project, kunnen leiden tot significant negatieve effecten.

4 Conclusie

- ♣ Door het wegnemen van de parkeerbeperkingen op een verhard perceel achter Noordeinde 22 en 24 zouden negatieve effecten kunnen optreden op relevante natuurwaarden als gevolg van de toename van geluid en optische verstoring. Vanwege de beperkte werking van bovengenoemde storende factoren worden echter in het geheel geen negatieve effecten verwacht op het Natura 2000-gebied.
- ♣ Er zijn geen negatieve effecten van het project te verwachten en in ieder geval geen significant negatieve.
- ♣ Er is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig op grond van bovenstaande conclusies.

5 Literatuur

- BEER, R. DE & J. GROOT, 2007. *Noordeinde 22 en 24 te Noordeinde, toetsing in het kader van de Flora- en faunawet van de herinrichting van een parkeerterrein*. Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- BEER, R. DE, 2007 (I). *Habitattoets parkeerterrein Noordeinde 22 en 24, toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998 van de herinrichting van een parkeerterrein*. G&G-rapport 2007-74, Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- DE BEER, R. DE, 2012. (IN PREP.). *Noordeinde 22 en 24 te Noordeinde, actualisatie van een toetsing in het kader van de Flora- en faunawet van de herinrichting van een parkeerterrein*. Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2003. *Europese natuur in Nederland. Habitattypen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KRIGSVELD, K.L., R.R. SMITS & J. VAN DER WINDEN, 2008. *Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie*. Bureau Waardenburg bv, Vogelbescherming Nederland.
- KRIGSVELD, K.L., S.M.J. VAN LIESHOUT, J. VAN DER WINDEN & S. DIRKSEN, 2004. *Verstoringsgevoeligheid van vogels. Literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie*. Bureau Waardenburg bv, Vogelbescherming Nederland.
- MINISTER VAN LNV, 2006a. *Natuurbeschermingswet 1998; bestaand gebruik en vergelijking implementatie andere lidstaten*. Brief d.d. 1 september 2006, kenmerk TRCJZ/2006/2808.
- MINISTER VAN LNV, 2006b. *Concept-Altterra-rapport 'onderbouwing significant effect ammoniakdepositie op natuurgebieden'* Brief d.d. 14 september 2006, kenmerk DN. 2006/2776.
- MINISTERIE VAN LNV, 2005. *Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998*. Versie september 2005. Ministerie van LNV, Den Haag.
- MOLenaar, J.G. DE, 2003. *Lichtbelasting. Overzicht van de effecten op mens en dier*. Altterra-rapport 778, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen.
- NEUMANN, F. & H.E. WOLDENDORP (RED.), 2003. *Praktijkboek Habitattoets. Praktische leidraad voor de toepassing van natuurbeschermingswetgeving bij projecten in Nederland en Vlaanderen*. Sdu Uitgevers, Den Haag.
- ROOMEN, M.W.J. VAN, A. BOELE, M.J.T. VAN DER WEIDE, E.A.J. VAN WINDEN & D. ZOETEBIER, 2000. *Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden*. SOVON-informatierapport 2000/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- STEUNPUNT NATURA 2000. *Leidraad bepaling significantie, nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet*. versie 27 mei 2010.
- TEAM NATUUR EN LANDBOUW VAN STICHTING NATUUR EN MILIEU, 2004. *Te veel van het goede. Stikstofneerslag op Habitatrichtlijngebieden*. Netwerk van 12 provinciale Milieufederaties en de Stichting Natuur en Milieu.
- VEER, VAN 'T R. & D. HOOGEBOOM. 2008. *Atlas van de Natura 2000 gebieden in Laag Holland*. Landschap Noord-Holland.
- WINK, P., 2004. *Jurisprudentie habitatrichtlijn. Artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn*. Meurs Juristen Nieuwsbrief 2(1): 3-4.

Bijlage 1. Habitatypen in Natura 2000-gebied Eilandspolder

